

De Windvaan

Project:
Hoe helpt
De Windvogel
lokaal eigendom
realiseren?

Column:
Martijn Pater over
het gedwarsboomde
windpark Noorder
IJplas

De Windvogel:
Bestuurslid Martien
Vogelezang over
het leuke van
molens bouwen

A portrait of Laetitia Ouillet, a woman with dark hair pulled back, wearing a brown knitted cardigan over a black top. She is smiling and looking slightly to the right of the camera. Her hand is resting under her chin. The background is a warm, textured wall with a soft light source.

Laetitia Ouillet neemt afscheid
Warm bad, zware strijd,
duidelijke missie

NUMMER

1

JAARGANG

29

EDITIE

winter
2024

WV
2

De Windvogel
Postadres
Postbus 2183
2800 BH Gouda

LEDENADMINISTRATIE

mail:
info@windvogel.nl

telefoon:
030-3200702
Verhuizing of wijzigingen
in contactgegevens graag
doorgeven op dit mailadres.

De Windvaan

Redactie:
Grieteke Meerman
Ontwerp/opmaak:
Tjasker Design
Fotografie
Renate Beense
Drukkerij
Rijser Purmerend

De Windvaan is het ledenblad
van De Windvogel. Wilt u het
magazine niet ontvangen?
Stuur dan een mail met uw
gegevens naar:
info@windvogel.nl.

Windvogelnieuws 4

Column
Martijn Pater 5

Project
Hoe helpt
De Windvogel
lokaal eigendom
realiseren? 6

Interview
Bestuurslid Martien
Vogelesang over het
leuke van molens
bouwen 10

Wierker mee met
De Windvogel
Waarom ook jij lid zou
moeten worden 12

Bezoek ook eens onze website: www.windvogel.nl
Like ons op Facebook: www.facebook.com/dewindvogel
Volg ons op Twitter: twitter.com/de_windvogel
Join us op Instagram: [@de_windvogel](https://www.instagram.com/de_windvogel)
Connect op: [nl.linkedin.com/company/de-windvogel](https://www.linkedin.com/company/de-windvogel)

Windvangers
aan het woord

Windvogellid Bouwe
Taverne vertelt waarom
hij meewieker

13

Interview

Paul Melis stapte
over op dynamische
energiecontracten
en schrok van het
prijzverschil

14

Interview

Voorzitter Laetitia
Ouillet neemt afscheid
van De Windvogel

16

Een paar dagen nadat jullie mij gekozen hadden als voorzitter van onze mooie club ging ik op een druilerige julidag naar Amsterdam, om de intentieovereenkomst met de gemeente en een aantal collega-coöperaties te tekenen. Men had nog gauw een tentdoek over de tekentafel gespannen om de documenten enigszins droog te houden. In ons bestuur zijn de projecten over de verschillende leden verdeeld en ik kreeg onder andere het project bij de Noorder-IJplas toegeschoven.

Na vijf jaar voorzitterschap draag ik in de zomer van 2025 het stokje over

Wat volgde was een absolute rollercoaster, vol tegenstrijdigheden en ongeloof. Wat overblijft aan het einde (?) van de rit, zijn vooral veel frustraties. De spelregels zijn in mijn ogen eenzijdig aangepast en de coöperaties trokken bij de provincie aan het kortste eind. Teleurstellingen horen bij het leven, maar in tijden van energiearmoede, gebrek aan opwek en netcongestie, getuigt het tegengaan van duurzame energie in gebieden met een hoge vraag van gebrek aan visie en sturing. Ik hoop op inkeer en betere tijden.

Na vijf jaar voorzitterschap draag ik in de zomer van 2025 het stokje over aan een (nog onbekende) opvolg(st)er. Vijf jaar waarin wij hard hebben gewerkt aan meer duurzame energie voor en door burgers.

Vijf jaar samenwerken met een hecht team, ook al steken wij geen van allen onze meningen onder stoelen of banken. Zonder wrijving geen glans. Blijf elkaar scherp houden en het beste voor de Windvogel nastreven, ik ga jullie missen Michiel, Erik, Inge, Martien, Frank, Rens en Kjell!

Laetitia Ouillet
Voorzitter De Windvogel

Ps. Op moment dat de Windvaan naar de drukker ging, werd besloten op 1 februari een extra ALV in te laten. Verwacht de uitnodiging en stukken hiervoor via de gebruikelijke digitale kanalen.

WV
3

Betuwewind organiseert excursie voor Wind op Nijkerk

Veertig geïnteresseerde burgers, raadsleden en bedrijven uit Nijkerk namen op 4 oktober deel aan een excursie naar de twee windparken Avri en Deil langs de snelweg bij Geldermalsen. Burgercoöperatie Betuwewind organiseerde het tripje voor de collega's van Wind op Nijkerk om uit te leggen hoe de parken tot stand zijn gekomen wat ze voor de gemeenschap betekenen, naast de opwek van energie voor 60.000 huishoudens. Zo is er een energiegemeenschap opgericht die tegen lage prijzen elektriciteit levert aan inwoners en bedrijven. Ook is er een duurzaamheidsfonds in het leven geroepen dat lokale initiatieven steunt, zoals een voedselbos.

Samenwerking Wageningen Rhenen Wint beklonken

De Windvogel en de lokale burgerorganisatie Wageningen Rhenen Wint hebben op 30 november een samenwerkingsovereenkomst getekend. Het streven is om in de naburige plaatsen Wageningen en Rhenen verschillende coöperatieve windprojecten te realiseren. Deze zijn kansrijk, gezien de ambitie van de gemeente Wageningen om voor 2030 twee windmolens te bouwen die volledig eigendom zijn van burgers. De coöperatie Wageningen Rhenen Wint is momenteel in oprichting.

Rijne Energie verwelkomt duizendste lid

Het was in november feest bij Rijne Energie in Utrecht. De energiecoöperatie verwelkomde namelijk haar duizendste lid. De bewonersorganisatie is in 2018 opgericht om windmolens en zonnenvelden aan te leggen die in een groot deel van de energiebehoefte van Utrecht kunnen voorzien. De plekken die zijn aangewezen als toekomstige energielandschappen zijn de polders Rijnenburg en Reijerscop, ten zuidwesten van Utrecht. De Windvogel helpt Rijne Energie om het plan verder uit te werken, samen met energiebedrijf Eneco en ontwikkelaar BHM Solar. Het is de bedoeling dat in 2027 de bouw kan beginnen.

Veenwind slaat handen ineen met De Windvogel

Het gemeentebestuur van de Ronde Venen tussen Amsterdam en Utrecht wil niets weten van windenergie, maar is wel geïnteresseerd in de opwekking van zonne-energie binnen de gemeentegrenzen. Om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor de aanleg van een veld van 95 hectare, heeft de lokale coöperatie Veenwind de handen ineen geslagen met De Windvogel. In de aangewezen zoekgebieden is al een commerciële ontwikkelaar gestart, waarmee hopelijk een samenwerking tot stand kan komen.

Fundament van AmstelbatterEi gelegd

Het fundament van de AmstelbatterEi is gelegd. Daarmee is het eerste tastbare onderdeel van het project van De Windvogel en de duurzame onderneming Emmett Green een feit. In januari van dit jaar komt de interne bekabeling van de batterij aan de beurt. Maar het meeste moet daarna nog gebeuren, namelijk het op elkaar aansluiten van alle onderdelen. De batterijcellen moeten kunnen communiceren met de computer en ook zijn aangesloten op de nieuwe transformator. Naar verwachting zal de batterij in de loop van het voorjaar in gebruik genomen worden.

Stel je voor: je woont in een stad die de helft van de stroom van Noord-Holland gebruikt. Tel daarbij op dat het stroomnet overvol is en dat de vraag naar elektriciteit explosief groeit. Wat zou jij doen? Niks? Want dat is precies wat de provincie Noord-Holland doet.

Lang geleden besloot de provincie dat het windpark Noorder IJplas in Amsterdam-Noord er niet mocht komen. Drie windturbines die genoeg stroom kunnen leveren voor 20.000 huishoudens. Hoe ik dat weet? Tijdens de onderhandelingen van de Provinciale Statenverkiezingen in 2023 werd het project een vrij keuzeonderwerp. De coalitie had er geen mening over: het was besmet en politiek te beladen. Statenleden mochten vrij stemmen, en zo gebeurde het. In november 2024 gaven de Noord-Hollandse Statenleden geen Verklaring van geen bedenkingen af, na een negatief advies van Gedeputeerde Staten. Opvallend, want een jaar eerder was datzelfde advies nog positief.

Het idee voor windturbines in Amsterdam-Noord werd al in 2007 door het stadsdeel omarmd. Wat volgde was een jarenlange strijd, waarin de provincie alles uit de kast haalde om het project te dwarsbomen. Bovenwettelijke regels - die alleen in Noord-Holland golden - spanden daarbij de kroon. Deze regels werden in 2015 geïntroduceerd en gelukkig in 2021 van tafel gehaald.

Toch slaagde de provincie erin om haar cynische beleid voort te zetten. Ze spreekt groot over duurzaamheid, maar koppelt er geen actie aan. De provincie heeft torenhoge ambities op het gebied van CO₂-reductie, maar recentelijk werd duidelijk dat die doelen bij lange na niet gehaald worden. Ze zegt coöperaties te willen stimuleren, maar blokkeert deze al jaren. Sinds 2008 is er geen enkele windturbine meer op Amsterdamse grond gebouwd. Je vraagt je af of er in het provinciehuis in Haarlem wel eens iets naast elkaar wordt gelegd.

Terug naar de Noorder IJplas. Hoe heeft de provincie anno 2024 het project nu weer weten te blokkeren? Na drie jaar hard werken en honderdduizenden euro's aan investeringen voldeden we aan 99 procent van de vergunningseisen. Toch werd het plan afgekeurd. Vleermuizen en automobilisten deden ons de das om.

Maar het risico op vleermuislachtoffers is nauwelijks aanwezig; ze vliegen niet op die hoogte. Toch stelden wij daar een gangbare 'batdetector' tegenover, maar dat vond de provincie onvoldoende. En automobilisten? Die zouden tijdens de bouw van zes weken afgeleid kunnen raken. Blijkbaar geldt dat niet voor de enorme reclameborden langs de A8 en A10.

Het is voor ons nog niet voorbij. Het besluit van de provincie is discutabel en onbegrijpelijk. Wat rest, is een gang naar de rechter en nieuwe verkiezingen in 2027. Tegen die tijd vieren we ook ons twintigjarig jubileum als een kansrijk en hoopvol windproject.

Martijn Pater
Voorzitter van NDSM Energie

Kjell Schippers | Bestuurslid De Windvogel
Inge Verhoef | Projectontwikkelaar De Windvogel

Samen sterker Hoe De Windvogel lokaal eigendom in energie- projecten helpt realiseren

Wat betekent het als een landelijke coöperatie als De Windvogel een aandeel verwerft in een lokaal project? Hoe lokaal is het project dan nog? Bij gesprekken voorafgaand aan een samenwerking komen deze vragen nog weleens bovendrijven. Projectontwikkelaar Inge Verhoef en bestuurslid Kjell Schippers geven antwoord. “Wat wij meestal zeggen is: wij zijn hetzelfde als jullie, maar dan landelijk.”

Toen energiecoöperatie Rijne Energie acht jaar geleden in Utrecht werd opgericht, was er geen gebrek aan enthousiasme. Wat ze nog zochten, was geld en expertise. Een partnerschap met De Windvogel lag voor de hand. De lokale betrokkenheid is sindsdien versterkt - níét afgenomen. Ook bij het Vlaardings Energie Collectief (VEC) leidde een samenwerking met De Windvogel juist tot meer plaatselijke participatie. Dat heeft er niet alleen voor gezorgd dat er nu twee windmolens staan in recreatiegebied Oeverbos, maar ook dat je er nog net zo goed door het groen kunt wandelen als voorheen.

Toch verlopen bij veel lokale coöperaties de gesprekken over rolverdeling en eigendom stroever dan voorheen, weet ontwikkelaar Inge Verhoef. Ze is betrokken bij veel energieprojecten waar De Windvogel mee samenwerkt en wordt vaak benaderd door nieuwe initiatieven. “We krijgen de laatste tijd bij eerste gesprekken vragen over ons belang als landelijke coöperatie. Die willen we graag beantwoorden. Het lijkt bijna onmogelijk, maar wij hebben écht geen belang in zo'n lokaal project. Behalve natuurlijk de energietransitie en de bevordering van lokale opwekking.”

Kapitalistisch denken

Het wantrouwen komt volgens Verhoef deels voort uit ons kapitalistisch denken. Mensen zijn er niet op geprogrammeerd

om samen te werken met partijen zonder winstoogmerk. Ook bestuurslid Kjell Schippers, die als energie-expert betrokken is bij verschillende projecten, moet het vaak uitleggen. “Het model dat wij hebben, kent niemand. Daar begint het al. Voordat het laatste lokale bestuurslid overtuigd is, is er vaak heel veel tijd overheen gegaan.”

Hij verwacht dat er in de toekomst veel meer modellen zullen ontstaan die gebaseerd zijn op coöperatief samenwerken, zoals De Windvogel en haar lokale evenknieën. Die draaien niet om winst, maar om het vervullen van een basisbehoefte, zoals energie. “De basis voor deze samenwerkingsmodellen is gelegd, maar ze moeten nog groeien”, zegt Schippers. “De meeste mensen hebben er nog nooit van gehoord, een klein gedeelte is er heel

Inge Verhoef

“Wij hebben écht geen belang. Wij doen het voor de energietransitie en de bevordering van lokale opwekking.”

actief mee bezig en dan is er nog een grote groep die wel wil, maar nog niet weet hoe. Ik denk dat ook wij nog in die fase zitten. We gaan dit doen, maar weten ook nog niet hoe we het precies moeten uitleggen aan onze partners en haar leden,

► Links: Inge Verhoef, projectontwikkelaar van De Windvogel. Rechts: Kjell Schippers, bestuurslid van De Windvogel.

omdat onze rol niet altijd vanaf het begin wordt begrepen.”

Drie verschillende smaken

Globaal genomen kunnen plaatselijke coöperaties met plannen voor een wind- of zonnepark kiezen uit drie verschillende smaken. Allereerst is er de optie voor volledig coöperatief eigendom, waarbij De Windvogel een aandeel neemt in een project. Zodra de lokale coöperatie voldoende ruimte heeft om zelf te investe-

Inge Verhoef

“Net als lokale coöperaties is De Windvogel van burgers.”

ren, kan het De Windvogel tot 20 procent uitkopen. Dat laatste stukje heeft de organisatie nodig om zijn voortbestaan te waarborgen.

Het tweede scenario is een gelijkwaardige verdeling tussen coöperatief en commercieel eigendom. Dat is soms de enige optie, bijvoorbeeld wanneer grondcontracten in handen zijn van bedrijven als Eneco, Vattenfall of andere commerciële ontwikkelaars. Een derde mogelijkheid is volledig lokaal eigendom, met voorfinanciering van bijvoorbeeld de provincie. Daarbij kan een extern adviesbureau - tegen uurtarief - expertise leveren. In zo'n situatie speelt De Windvogel dus geen rol.

Elkaar ondersteunen

Tegenover bestuursleden van plaatselijke initiatieven die twijfelen over een mogelijk aandeel van een landelijke coöperatie in hun project, zou Schippers willen benadrukken dat De Windvogel er niet op uit is om een project naar zich toe te trekken. “We willen zorgen dat het project er komt. We kunnen leveren wat er nodig is, minus dat wat de lokale coöperatie zelf kan en wil. We moeten elkaar ondersteunen. Of dat nou met tijd, kennis, kunde of geld is, dat is ondergeschikt.” Een investering van commerciële partijen kan financieel andere gevolgen hebben voor lokaal eigendom. Want in het energieakkoord staat wel dat ook commerciële ontwikkelaars zich moeten houden aan de regel dat windmolens en zonnepanelen voor de helft in eigendom

komen van plaatselijke inwoners en bedrijven, maar op welke manier dat moet is vaak niet vastgelegd. Het ene bedrijf gaat zelf aan de slag en geeft obligaties uit op het moment dat de windmolen er staat. En het andere treedt op als tijdelijke investeerder terwijl het wel degelijk met de locals optrekt. Maar tegen de tijd dat de burgers en bedrijven de aandelen kunnen terugkopen, kun je daar natuurlijk een flinke winstmarge bij optellen. Dat gaat over tonnen.

Eerlijk verdelen

Bij lokale energieprojecten waar De Windvogel samenwerkt, speelt dat geen rol. “Wij hebben geen winstoogmerk buiten het belang van de lokale gemeenschap, waardoor elke verdiende euro binnen die gemeenschap blijft”, zegt Schippers. “Er zijn genoeg projecten die er komen zonder dat coöperaties zich er tegenaan bemoeien. Maar als je het hebt over het eerlijk verdelen van lusten en lasten, dan moet ook het lokale eigendom vanaf het begin gewaarborgd zijn.”

In dat opzicht verschilt De Windvogel helemaal niet van een lokale coöperatie. “Wat wij meestal zeggen is: wij zijn hetzelfde als jullie, maar dan landelijk”, aldus Verhoef. “Wij willen ook gewoon lokale wind- of zonnestroom opwekken, deze het liefst onder de bewoners verspreiden en bijdragen aan de klimaatdoelen. Wij hebben ook de ervaring, kennis en de financiële middelen om het samen van de grond te krijgen.”

Zeggenschap

De twijfel die er dan nog overblijft, gaat vaak over het aandeel van 20 procent dat De Windvogel behoudt om overeind te kunnen blijven staan als organisatie. Dat aandeel is dan in feite eigendom van 4.000 inwoners uit heel Nederland en dus strikt genomen niet lokaal. “Wij stellen daar tegenover dat we willen helpen om die 80 procent lokaal eigendom - of iets minder, als

er ook nog een commerciële partij meedoet - heel goed te verstevigen. Dat doen we door een goed omgevingsproces op te zetten waarbij de omgeving aan de knoppen zit om het windpark mee te ontwerpen. De direct omwonenden hebben vaak liever zeggenschap dan profijt.” In de praktijk ontkomt een lokale coöperatie er vaak niet aan om met een landelijke partij samen te werken,

Kjell Schippers

“We moeten elkaar ondersteunen. Of dat nou met tijd, kennis, kunde of geld is, dat is ondergeschikt.”

al is het alleen al vanwege de kennis en kunde die ze daarmee in huis halen. Als er dan wordt getwijfeld tussen een commerciële partij of De Windvogel, dan zijn de verschillen in randvoorwaarden iets om bij stil te staan.

Natuurvriendelijke oevers

Verhoef: “Een commerciële partij zal altijd proberen om die voorwaarden zo gunstig mogelijk te krijgen ten opzichte van hun eigen winst. Maar wij willen randvoorwaarden die zo gunstig mogelijk zijn ten opzichte van de omgeving. Wij realiseren bijvoorbeeld zoveel mogelijk natuurvriendelijke oevers als die wens er is. Niet omdat het moet, maar omdat we dit willen. En dat mag dan ook iets kosten. Hetzelfde geldt voor de voorwaarden ten opzichte van de omwonenden. Zo kunnen wij

◀ Kjell Schippers legt namens De Windvogel contact met bestuursleden van lokale coöperatie tijdens het Kennisfestival Lokale Energie Overijssel.

vaak op voorhand maximaal één uur slagschaduw per jaar garanderen. Een commerciële club zal er eerder voor kiezen om vast te houden aan de wettelijke normen.”

Daarin zit natuurlijk de crux. Een energiebedrijf met aandeelhouders in het buitenland interesseert het niet of een windturbine slagschaduw werpt op woningen in de Nederlandse polder. En het zal ook niet intrinsiek gemotiveerd zijn om een wandelgebied in de uiterwaarden van de Rijn zo veilig mogelijk te houden voor vogels. Verhoef: “Net als lokale coöperaties is De Windvogel van burgers. Ook al komen die uit Groningen of Zeeland, in principe is het van ons, van de gemeenschap.” ■

Bestuurslid Martien Vogelezang

‘Het is iets dat je met z’n allen doet’

Martien Vogelezang was al bezig met verduurzaming voordat het mode werd. Hij vond een manier om hier constructief aan bij te dragen met zijn werk als secretaris voor De Windvogel. Hoewel hij veel voor elkaar heeft gekregen, is de zelfrelativering nooit ver weg. Over zijn werk voor het project Oeverwind in Vlaardingen: “Ik heb er af en toe iets doorheen geduwd.”

Martien Vogelezang (70) heeft in zijn carrière als architect altijd geprobeerd om zo duurzaam mogelijk te bouwen. Helaas hadden zijn opdrachtgevers hun groene idealen vaak minder hoog in het vaandel. “Er was altijd wel een moment waarop iemand toch liever een grotere badkamer wilde. En dan ging er dus minder geld naar de isolatie van het dak”, vertelt hij. In de grote verbouwingen van schoolgebouwen was geld voor verduurzaming zelfs taboe: “Ik mocht toen niet eens dubbelglas plaatsen.”

Maar in 2010 kreeg hij het een keer wél voor elkaar, met een gemeentelijk gebouw in Monster dat volledig duurzaam en ‘uitneembaar’ is. Dat laatste betekent dat alle bouwmaterialen niet, zoals gewoonlijk, aan elkaar gelijmd zijn, maar apart kunnen worden hergebruikt of gerecycled. Daarnaast is het pand zeer goed geïsoleerd en verwarmd met aardwarmte. “Dat is iets waarvan ik zeg: een perfect duurzaam gebouw.”

Een manier om te blijven bijdragen aan verduurzaming vond hij een jaar later, door als bestuurslid en secretaris in te stappen bij De Windvogel. Hij was tien jaar eerder al lid geworden, na een lezing van de bekende Nederlandse milieuactivist Jan Juffermans. “Als je een molen in de wind zet en je maakt daar elektriciteit mee, dan heb je bijna gratis energie. En nog duurzaam ook”, aldus Martien op de vraag welk inzicht uit die lezing hem zo trof. Het belangrijkste project waar hij zich sinds zijn aantreden bij De Windvogel mee bezig heeft gehouden, zijn de twee windmolens in recreatiegebied Het Oeverbos bij Vlaardingen. Deze kwamen tot stand in samenwerking met de gemeente, grondeigenaar Staatsbosbeheer en burgercoöperatie Vlaardings Energie Collectief. “Ik heb veel gepraat en er af en toe iets doorheen geduwd. Een kwestie van doorzetten eigenlijk.” Hij vertelt het lachend - Vogelezang is geen man die zichzelf al te serieus neemt.

Bijzonder aan dit project was de grote bereidheid van alle betrokkenen. “Ze wilden allemaal meewerken: de gemeenteraad, een groep burgers en ambtenaren en Staatsbosbeheer. We hadden zó een grondpositiecontract getekend. Er moest alleen ook nog wat initiatief vanuit de burgers loskomen. Daar hebben we toen hard aan getrokken vanuit De Windvogel. Ik ben niet zelf de buurt in gegaan, maar we hebben de coöperatie daarbij geholpen.”

Om de bezoekers van het recreatiegebied waar de twee turbines zouden verrijzen te informeren, heeft hij overigens wel een aantal weekenden eigenhandig folders staan uitdelen. “Dat was ontzettend leuk, want je komt al die gewone mensen tegen. Het waren vooral leuke gesprekken. Sommige mensen waren heel kortaf en negatief, maar dat is maar een op de tien. En er zaten wat jongeren met lachgas, daar kreeg ik ook wat minder aansluiting mee.”

Ondanks de komst van de windmolens in 2023 is de ‘natuurwaarde’ in het Oeverbos nog altijd hoog, zoals dat heet. Bij de aanleg zijn zo min mogelijk bomen gekapt en de paden die ernaartoe lopen, hebben natuurlijke vormen behouden. “Daar had ik me flink op verkeken”, zegt Martien. “Die windmolenbouwers hebben zoveel eisen. Als er onderhoud moet gebeuren, willen ze er binnen een dag met een hele berg grote kranen naartoe kunnen. Het moeten allemaal rechte wegen zijn.” Op de vraag hoe hij dat heeft weten op te lossen: “Oh, gewoon zeuren dat het vanwege de natuur niet kan.”

Of de windmolens aan zijn inzet te danken zijn? Daar wil hij niets van weten. “Als iets klaar is, ga ik mezelf niet op de borst slaan. Want molens bouwen is iets dat je met z’n allen doet. Iedereen doet gewoon mee, dat is met zo’n coöperatief project altijd het leukste.”

“Ik heb veel gepraat en er af en toe iets doorheen geduwd. Een kwestie van doorzetten eigenlijk.”

Momenteel is Martien bezig met het verkrijgen van groen licht voor nog twee windmolens in de gemeente Vlaardingen. Het is de bedoeling dat die bij de Maasdeltatunnel komen te staan, onderdeel van de nieuwe Blankenburgverbinding. Het streven is dat ze rond 2028 worden opgeleverd. Maar voor het zover is, is er nog een hoop werk aan de winkel. “Er loopt nu van alles mis. Het wordt flink duwen en trekken om daar wat neer te zetten.” Weer die lach. ■

Wieker mee met De Windvogel

De Windvogel heeft op dit moment meer dan 3.800 leden. Waarom zou jij daar ook één van moeten worden? Wij zetten de belangrijkste voordelen op een rij:

- * De Windvogel is een coöperatie voor en door burgers met als doel samen de productie van duurzame energie in Nederland te bevorderen. Wij ontwikkelen, plaatsen en exploiteren zelf onze windturbines en zonnepanelen;
- * Wind op land is momenteel de meest rendabele vorm van duurzame energie en levert veel schone energie zonder CO₂-uitstoot op. Een windmolen is binnen een paar jaar terugverdiend. Energetisch is een windmolen al in drie tot zes maanden terugverdiend;
- * Waar mogelijk combineren we windmolens met zonnepanelen om zo het elektriciteitsnet optimaal te benutten en jaarrond energie te leveren;
- * Onze windmolens zijn voor en door burgers gebouwd, en ontstaan als initiatief uit de samenleving. Burgers hebben direct eigendom en zeggenschap over de eigen geproduceerde energie;
- * De opbrengsten zetten wij duurzaam en sociaal in via buurtprojecten in de omgeving. De windmolens zijn een vliegwiel voor verdere lokale duurzame ontwikkeling.

Op dit moment heeft De Windvogel:

- * Drie eigen windmolens: de Amstelvogel, de Appelvogel en de Gouwevogel;
- * Drie zonnepanelen net over de Duitse grens op het bedrijf Scheuten Solar Mutisol in Gelsenkirchen-Schalke, op de Gesendienste Stadtwerke in Gelsenkirchen en op een manege in Meppen;
- * Samen met DEE (Stichting Duurzame Energieproductie Exloërmond) bouwen wij mee met 16 van de 45 windmolens in Drentse Monden en Oostermoer;
- * Een belang in het windpark Zeewolde en zonnepark Valgenweg;
- * Met Coöperatie Vlaardings Energiecollectief (VEC) twee windmolens gebouwd in het Oeverbos bij Vlaardingen.

Met jouw lidmaatschap draag je bij aan:

- * Het opzetten van nieuwe windmolens, batterijsystemen en zonnepanelen, bijvoorbeeld in de gemeentes Utrecht, Nijkerk en Wageningen;
- * Het ondersteunen van lokale energiecoöperaties;
- * Investerings in buurtprojecten zoals de renovatie van speeltuin Kinderparadijs in 2^e Exloërmond en investeringen in de lokale natuur, zoals in het Oeverbos in Vlaardingen;
- * Het mogelijk maken van de productie van duurzame energie met inspraak en mede-eigenaarschap van burgers in Nederland!

Wieker mee en sluit je aan bij De Windvogel via www.windvogel.nl. Het lidmaatschap is eenmalig 50 euro met de mogelijkheid om direct te participeren voor 1.000 euro.

Waarom wieker jij mee? Leden vertellen het zelf. Windvanger **Bouwe Taverne** beantwoordt deze keer onze vragen.

1. Hoe lang ben je al lid?

Ik ben lid van De Windvogel sinds september 2020, dus ruim vier jaar. Ik heb mijn financiële belang dit jaar nog flink uitgebreid om mijn geld 'groene richting te geven'.

2. Waarom heb je gekozen voor De Windvogel?

Als actief (bestuurs)lid van de lokale Biltse energiecoöperatie BENG! heb ik De Windvogel leren kennen als goede collega in de verduurzaming op energiegebied, waar commercie niet op de eerste plaats komt, maar ziel en zakelijkheid de boventoon voeren.

3. Wat is jouw mooiste Windvogel-moment?

In september 2021 heb ik deelgenomen aan de excursie naar de Amstelvogel. Dat was een inspirerende bijeenkomst, met als bijzonderheid dat ik er onverwacht mijn zwager (zaliger) ontmoette die al heel veel langer lid en fors belegger bleek van De Windvogel.

4. Hoeveel hernieuwbare energie wek je zelf (mee) op en hoeveel verbruik je?

Ik heb nu een derde generatie zonnepanelen, helaas slechts elf, maar die helpen wel om het energieverbruik in mijn honderd jaar oude woning terug te brengen met meer dan 70 procent. Deze panelen produceren ongeveer 3000 kWh per jaar - ze liggen niet supergunstig. Nu

verbruik ik jaarlijks nog netto ca 2000 kWh stroom, wat eerder 3500 kWh was, en 300 m³ gas, voorheen 3500 m³. Los daarvan heb ik enkele panelen in een coöperatief zonnepaneel dat we als BENG! zelf ontwikkeld hebben, plus vijf winddelen van een windmolen in Groningen.

5. Welke duurzame keuzes maak je zelf in het dagelijks leven?

Mijn partner en ik vliegen nauwelijks, rijden een hybride auto, kopen zoveel mogelijk groen en lokaal. Ik eet alleen vlees buiten de deur, fiets veel en hoop zo gezond te blijven. Een betere wereld is belangrijk, zeker nu mijn partner en ik vier kleinkinderen hebben; we maken ons grote zorgen over de toekomst.

Paul Melis | Windvogellid en energiecoach

‘Ik vind het eerlijker om gewoon de werkelijke kosten te betalen van de energie die je afneemt’

Als energiecoach en vrijwilliger bij een energiecoöperatie, is Paul Melis (67) altijd bezig met de laatste ontwikkelingen op het gebied van energievoorziening. Dus toen hij drie jaar geleden goede verhalen hoorde over dynamische energiecontracten, wilde hij meer weten. Hij raakte enthousiast en stapte hierop over met zijn woning, vakantiehuis en gezondheidscentrum. Maar, zegt hij tegen anderen, het moet wel bij je passen.

aanvankelijk reageerde een van de leden van de Vereniging van Eigenaren, waarvoor Paul Melis de energiehuishouding beheert, sceptisch op het voorstel om over te stappen op een dynamisch contract. “Die zei: het maakt in prijs toch niks uit. Maar het maakte afgelopen jaar wel degelijk uit. Ik schrok er zelf van toen ik de cijfers erop nasloeg. Het gezondheidscentrum is ruim 42 procent voordeliger uit in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar, gecorrigeerd naar een vergelijkbaar verbruik.” Het betreft de VvE van een gezondheidscentrum in Apeldoorn. Tot zijn pensionering enkele jaren geleden was Paul daar gevestigd als apotheker. Sindsdien bezit hij nog een stuk van het gebouw, dat hij deelt met huisartsen, fysiotherapeuten, de tandarts, de logopedist en de apothekers die hem hebben opgevolgd. Na alle twijfels te hebben weggenomen, stapte de vereniging in oktober 2023 over op een dynamisch contract voor gas en elektriciteit. Een prettig idee voor een eventuele twijfelaar: zo’n contract is maandelijks opzegbaar.

Duurzamer

Het bijzondere aan een dynamisch energiecontract is dat de prijs die je betaalt, fluctueert op basis van de actuele marktprijzen. In plaats van een vaste of variabele prijs die energiebedrijven eens per jaar of per maand aanpassen, zijn de tarieven bij een dynamisch contract ieder uur anders. Voor gas bestaan dagprijzen. Je kunt er veel geld mee besparen als je je verbruik aanpast op de goedkope uren. Tegelijkertijd is het duurzamer, omdat je wordt gestimuleerd om energie te gebruiken op momenten dat er veel groene stroom beschikbaar is.

Niet alleen in het gezondheidscentrum, maar ook met zijn woonhuis stapte Melis over op een dynamisch energiecontract. Daarmee had hij al eerder een verduurzamingslag gemaakt. In 2015 was het huis voorzien van HR++-beglazing en een 3-fasen energieaansluiting, die nodig is om duurzame technologieën te ondersteunen. En dan is er nog zijn vakantiehuis in Friesland, waarop hij eveneens een dynamisch energiecontract afsloot.

“Ik vind het eerlijker om gewoon de kosten van de energie te betalen die je afneemt op dat moment”, zegt Paul over zijn motivatie. “Met een vast contract vind ik dat je eigenlijk altijd te veel betaalt. Je zou voor zonne-energie geen 30 cent moeten betalen als de prijs op dat moment bij wijze van spreken negatief is. Ik vind het fair om datgene te betalen wat er op dat moment voor betaald moet worden.”

Net als handelen op de beurs

Maar, zegt hij, de onvoorspelbaarheid van een dynamisch energiecontract moet wel bij je passen. “Er hoeft maar een

kogel te worden afgeschoten in Iran, Irak of Israël en de prijzen schieten de lucht in. Als je je veiliger voelt bij vaste prijzen, dan kun je beter voor een vast contract kiezen. Het is net als handelen op de beurs. Je kunt er op een gunstig moment instappen, maar ook op een ongunstig moment. De een verdient, de ander verliest. Wie niet tegen die onzekerheid kan, moet daar niet in verkeren. Dan zet je je geld vast bij de bank, of bij De Windvogel. Dan weet je dat je 4 of 5 procent krijgt. Nou, mooi toch, daar kun je ook een deel van de energierekening mee betalen.”

Bij wie een dynamisch energiecontract in elk geval niet past, zijn zijn 93-jarige ouders. Die hadden een contract voor vijf jaar afgesloten bij Vattenfall. “Ik verklaarde ze voor gek. Maar dat was voor de energiecrisis. Ze hebben lang echt hele lage tarieven voor gas en elektriciteit betaald. Tot een paar maanden terug. Toen ze zagen wat voor tarieven ze nu moeten betalen, zijn ze zich bijna letterlijk doodgeschrokken.” Met zijn ouders is het goedgekomen, maar zijn auto mag hij er niet meer bijladen.

Thuisaccu

Het nieuwste energie-thema waarin Paul zich heeft vastgebeten, is de thuisaccu. Wat voor accu het precies moet

“Het is net als handelen op de beurs. Je kunt er op een gunstig moment instappen, maar ook op een ongunstig moment. De een verdient, de ander verliest. Wie niet tegen die onzekerheid kan, moet daar niet in verkeren.”

worden, weet hij nog niet. “Hoe verder je je erin verdiept, hoe meer mogelijkheden er zijn. Het gaat eigenlijk om de vraag wat voor jou de beste mogelijkheid is. Zo is de ideale keuze bijvoorbeeld al sterk afhankelijk van het aantal zonnepanelen dat je hebt.”

Hij neigt naar een accu die zo groot is, dat de energieopbrengst van zijn zonnepanelen niet meer terug het net op gaat. Dat wat er overblijft, wordt verhandeld. Er zijn al verschillende maatschappijen die deze mogelijkheid aanbieden. Dat gaat dan over 2 of 3 euro per dag. Dat klinkt niet als veel, maar reken dat eens uit over een jaar”, aldus Paul. Belangrijker nog vindt hij de autonomie die zo’n constructie hem oplevert. “Ik kan dan straks helemaal zelf mijn eigen energie beheren. Dan zeg ik op een zonnige dag: dat doen we in de accu. En dat wat over is, mag naar de beurs of in de toekomst naar een buurtaccu.” ■

Laetitia Ouillet neemt afscheid

Terugblik op vijf jaar voorzitterschap

Ze is gemeentelijk projectleider Klimaat en Energie, schrijft een wekelijkse column voor vakblad Energieia, is een van de makers van de energie-podcast Voetnoten en treedt met enige regelmaat op als spreker. Maar wij kennen Laetitia Ouillet natuurlijk vooral als de bevolgen voorzitter van het bestuur van De Windvogel. Komende zomer legt ze die functie neer. Hoe blikt ze terug op de afgelopen vijf jaar? En wat wil ze haar - nog onbekende - opvolger meegeven?

“Ik zeg aldoor dat ik straks eindelijk tijd voor mezelf en mijn kinderen krijg. Maar mijn man weet nu al dat ik er zó iets anders voor in de plaats vind”, zegt Laetitia Ouillet op de vraag wat ze gaat doen met de tijd die vrijkomt als ze geen voorzitter meer van De Windvogel is. De man in kwestie - we zitten in de woonkamer van hun huis in Utrecht - grinnikt vanachter zijn computer. “Er zal in elk geval ruimte vrij komen in mijn hoofd. Want er zijn doorlopend ontwikkelingen waarover ik besluiten moet nemen met mijn collega’s uit het bestuur. Als die verantwoordelijkheid wegvalt, zal er een last van mijn schouders vallen.”

Wat is de reden van je vertrek?

“Een combinatie van twee dingen. Mijn kinderen zijn nu 15 en 18. Ik wil echt kunnen genieten van die paar laatste jaren dat ze nog thuis wonen. Mijn vrije tijd is dus schaars. Ik wil graag dat de uren die ik ergens in steek, tot iets leiden. Maar dat gaat steeds lastiger. Ik keek net nog naar het debat over het moratorium op wind op land dat de BBB wil afdwingen. Ik snap de zorgen van omwonenden over een windpark, maar voor politici die zeggen dat windenergie niet nodig is terwijl ze klagen over netcongestie en tekorten aan opwek, heb ik geen geduld meer. Iedereen doet zijn best en dan blokkeren politici het proces. Dat is heel demotiverend. Het heilige vuur brandt gewoon niet meer bij mij.”

Je werd in 2020, zonder ervaring in de coöperatieve wereld, bestuursvoorzitter van een landelijke club. Dat moet niet niks zijn geweest.

“Klopt. Maar het was gelijk een warm bad. Een half jaar voor mijn officiële aantreden, tussen januari en de zomer, mocht ik ‘stage lopen’. Ik was heel

benieuwd wat er op mijn pad zou komen. Nou, daar kwamen we gauw achter: covid! Inge heeft me in die periode enorm bij de hand genomen, dossier voor dossier. Ik werd heel snel klaargestoomd. Al gelijk op mijn eerste dag als voorzitter mocht ik de intentieovereenkomst tekenen voor een samenwerking met de gemeente Amsterdam, de andere coöperaties en bedrijvenscoöperatie NDSM Energie.”

Laetitia Ouillet

“We schommelen rond de 4.000 leden. Maar 10.000 leden op 18 miljoen Nederlanders, dat moet toch wel lukken?”

Onlangs werd bekend dat de provincie Noord-Holland definitief haar medewerking weigert aan de bouw van drie windmolens bij de Noorder IJplas. Had je toen kunnen bedenken dat dit project uiteindelijk zoveel wind tegen zou krijgen?

“Nee. We hadden destijds net een aantal mooie projecten gerealiseerd. In Zeewolde heeft De Windvogel de lokale boeren geholpen met het opzetten van een gezamenlijk initiatief waarmee ze konden opschalen. En Drenthe was wat betreft ontwikkeling en draagvlak nog uitdagend, maar het werd een heel mooi project. Dus we hadden echt wind mee. Ik wist dat het in Utrecht en Amsterdam ingewikkeld ging worden, want dat zijn grote gemeenten. En ik wist natuurlijk ook dat er verzet was. Maar in die periode is de toon wel ontzettend verhard.”

Je hebt zelf ook bedreigingen ontvangen.

“Ja, twee keer een brief. Nu weet ik niet of ik die te danken heb aan mijn werk voor De Windvogel of aan het werk dat ik doe in de warmtetransitie. Het waren beide keren acht, negen kantjes vol met uitgeknipte letters. Het was warrig. Het ging over de energietransitie, die niet goed zou zijn voor Nederland en de Nederlander, ofzo. Maar ook over

Laetitia Ouillet

“Het heilige vuur brandt gewoon niet meer bij mij.”

de Tweede Wereldoorlog. De eerste keer was ik heel erg van slag. De tweede keer heeft het minder geraakt. Het feit dat ik die brief nog steeds niet naar de politie heb gebracht, zegt genoeg. Maar verder heb ik vooral fijne interacties gehad. Er zijn discussies, maar het blijft beleefd.”

Is er iets dat we kunnen leren van de teleurstellende gang van zaken rond de Noorder IJplas?

“Ik weet het niet zo goed. Misschien moeten we meer tijd investeren in een relatie met de politiek op provinciale niveau. En ook in een vroeg stadium informatie en kennis delen.”

Waar ben je, terugblikkend, het meest trots op?

“De leningenportefeuille van De Windvogel is hard gegroeid naar 8 miljoen euro. Er zijn dus veel mensen die ons hun zak-, spaar- of pensioengeld toevertrouwen. Dat is best bijzonder, als je bedenkt wat voor informele organisatie wij zijn. Wij zijn geen groot bedrijf, met allerlei risk managers. Wij kunnen heel snel besluiten nemen en er is niemand die een blad voor de mond neemt. Ik ben trots op de verantwoordelijke manier waarop we dat doen. Op hoe we met elkaar omgaan. Er is weleens spanning of irritatie, maar dan benoemen we het. En het is vaak ook oprecht gezellig.”

Wat heb jij toegevoegd aan De Windvogel?

“Ik ben heel erg van de principes. Ik zeg vaak: onze waarden bepalen ons handelen, zelfs als dat tegen het financiële belang van De Windvogel ingaat. Zoals nu het geval is in Amsterdam, waar het spannend is of we een vergunning voor windmolens krijgen. In onze strategie staat: we helpen de lokale club. Dus als mensen binnen projecten of bij partners niet meer betaald kunnen worden, schieten wij het geld voor. Misschien zien we dat nooit meer terug. Dat is niet leuk, maar het hoort bij het grote zus-model waar we voor hebben gekozen.”

Wat wil je nog bereiken voordat je in de zomer echt afscheid neemt?

“Voor Rijnenburg in Utrecht ligt nog een deel van de bouwvergunning bij de Raad van State. Ik heb geen illusie dat het in de zomer opgelost is. Hierover moeten we nog belangrijke keuzes maken. En ik wil heel graag duidelijkheid over Amsterdam. We hebben bezwaar gemaakt tegen de afwijzing van een natuurvergunning. Als die alsnog wordt goedgekeurd, kunnen we verder met de vergunningsaanvraag bij stadsdeel Noord. En wat betreft De Windvogel wil ik me richten op een aantal strategische thema's waar we de input van de leden willen hebben. Dat doen we in broedsessies die gaan over vraagstukken rond zelflevering, systeemintegratie en negatieve prijzen. Ook wil ik het over ons governancemodel hebben - kunnen we met een bestuur van vrijwilligers wel zo blijven groeien of zijn we toe aan vernieuwing?”

Wat hoop je dat je opvolger voor elkaar krijgt?

“We hebben best wel veel oudere leden. Dat is waardevol, want ze zijn lid van het eerste uur, maar wij willen ook jongere leden aantrekken. Maar het lukt ons niet zo goed om uit te leggen wat de meerwaarde is van een landelijke energiecoöperatie naast lokale coöperaties. Als je mensen één op één spreekt, worden ze bijna altijd lid. Maar in bredere zin snappen ze het niet. Dat is jammer. Ik heb best wel veel media-aandacht gehad. Ik had gehoopt dat het me was gelukt het een beetje uit te leggen. We schommelen rond

de 4.000 leden. Maar 10.000 leden op 18 miljoen Nederlanders, dat moet toch wel lukken?”

Welk advies geef je je opvolger mee?

“We hebben het nu heel druk met de waan van de dag. Een groot deel van de tijd gaat naar operationele zaken en de rest gaat op aan projectontwikkeling. Daardoor vergeten we twee dingen:

Laetitia Ouillet

“Ik zeg vaak: onze waarden bepalen ons handelen, zelfs als dat tegen het financiële belang van De Windvogel ingaat.”

strategie en praten met de leden. Ik adviseer mijn opvolger om zich vooral daarop te richten, mits een nieuw governancebeleid daar ruimte voor biedt. En: lees altijd je mail. Met mensen die opzeggen omdat ze het niet eens zijn met de koers, neem ik altijd contact op. Ook als er heel veel van die mails tegelijk komen, zoals toen er veel weerstand kwam op ons idee voor een duurzaamheidsfonds. Daarmee kwamen onze extra gegenereerde inkomsten van tijdens de energiecrisis terecht bij mensen die hun huis willen verduurzamen. Sommige leden vonden het geweldig, terwijl anderen het belachelijk vonden en zelfs opriepen tot aftreden van het bestuur. Dat is uiteindelijk niet gebeurd. Maar ik heb wel alle mails beantwoord, een voor een.”

Wat zou je zeggen tegen Windvogel-leden die meer willen bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelen?

“Ik sprak tijdens een bewonersbijeenkomst in Amsterdam eens met twee vrouwen. Een was verlegen, had een beetje een gesloten houding. De andere was lid van De Windvogel. Ze had haar vriendin meegenomen omdat die huiverig was voor de windmolens die er zouden komen. Ze had tegen haar gezegd: kom, we gaan samen informatie inwinnen. Neem iemand mee die twijfelt. En sluit je aan bij een lokale club.” ■

IK WIEKER VOOR DE TOEKOMST

De Windvogel

www.windvogel.nl

De Windvaan is gedrukt met biologische inkt op gerecycled papier door drukkerij Rijser die met de grootste zonnepaneleninstallatie van Waterland 70 procent van haar eigen energie opwekt. Dit magazine wordt verzonden in grotendeels afbreekbaar en industrieel composteerbaar folie. Gooi dit weg bij het restafval.

De Windvaan is een uitgave van De Windvogel, coöperatieve vereniging tot collectief bezit van windmolens.

Bestuur De Windvogel:
Laetitia Ouillet,
voorzitter

Martien Voglezang,
secretaris

Frank Schoenmakers,
penningmeester

Kjell Schippers,
bestuurslid
focus zon/projecten

Erik Korterink,
bestuurslid focus wind/
onderhoud

Michiel Bron,
bestuurslid focus
ledeninteractie/
communicatie

Rens Beijer,
algemeen bestuurslid

Redactieraad:
Michiel Bron
Ingrid van Grootveld
Jan Verheijden
Erik van Ipenburg
Diedrik van der Wal

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Coöperatie De Windvogel. Hoewel aan de inhoud van dit magazine de grootst mogelijke zorg is besteed, kan de redactie niet garanderen dat informatie te allen tijde en in alle opzichten juist en volledig is. Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.